

Разлика в заплащането между половете: Само една страна в Европа, плаща на жените повече от мъжете

Разликата в заплащането между половете е много повече от еднакво заплащане за еднакъв труд. Жените в Европа са изправени пред големи неравенства в достъпа до работа, напредък и награди.

Разликата в заплащането между половете все още е много очевидна в Европа. Няколко индикатора показват неравенството между жените и мъжете в много области, но икономическият живот е една от ключовите области, които засягат най-много жените.

Въпреки някои подобрения в Европа, жените все още страдат от различия между половете, що се отнася до заплатите, участието на работната сила, заетостта и йерархичните позиции на работното място.

Колко повече печелят мъжете от жените?

Неравенството между половете в заплатите все повече се обсъжда през последните години.

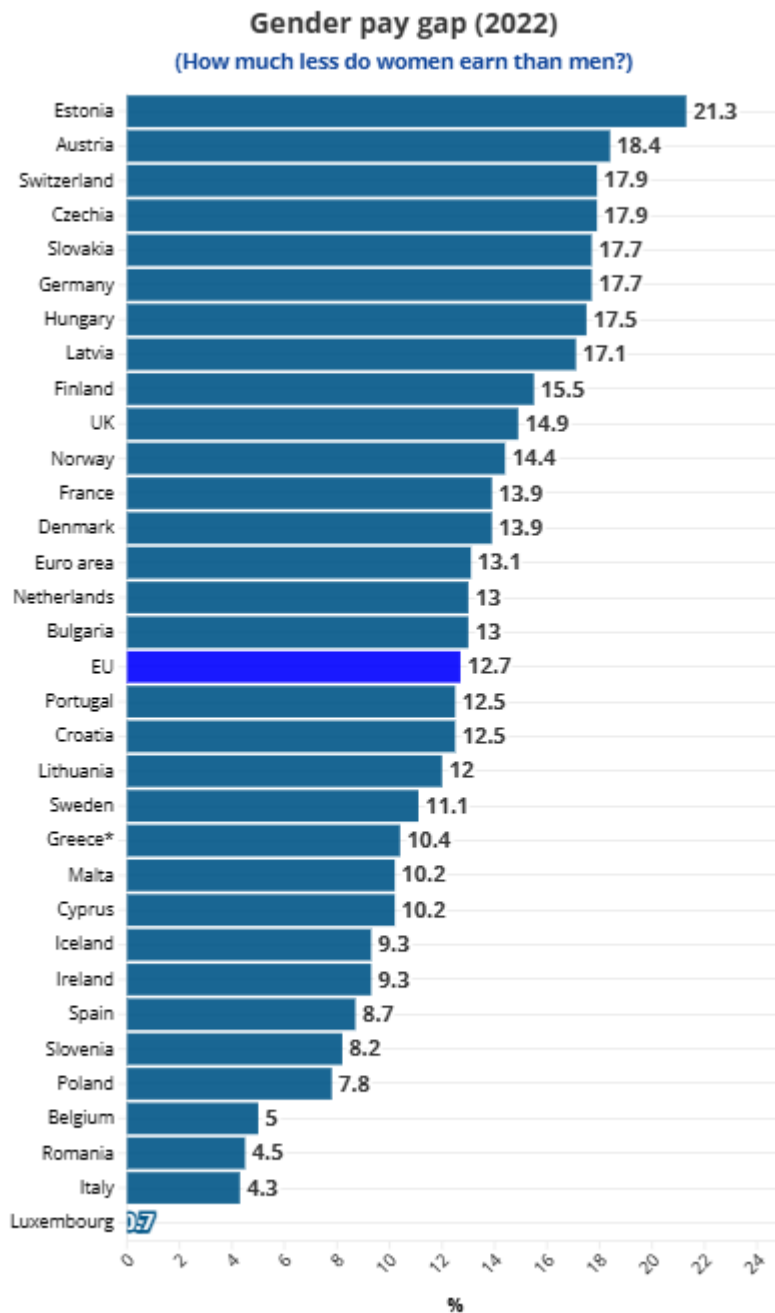
Некоригираната разлика в заплащането на жените и мъжете е важен показател, показващ разликата между средните брутни почасови доходи на мъжете и жените, изразени като процент от средните брутни почасови доходи на мъжете.

Не взема предвид образование, възраст, отработени часове или вид работа.

Това всъщност разкрива колко по-малко печелят жените от мъжете. През 2022 г. разликата между половете в ЕС е била 12,7 процента. С други думи, жените печелят средно с 12,7% по-малко на час от мъжете.

Това показва, че жените печелят средно 87,3 евро за всеки 100 евро, спечелени от мъжете. Накратко, жените ще трябва да работят допълнително 1,5 месеца, за да компенсират разликата.

В изследването може да се види по различни сечения и параметри къде се позиционира България и да послужи за база за преодоляване на неравенствата и фиксиране на конкретни мерки за по-доброто лансиране на жените на трудовия пазар.

Source: Eurostat and ONS - (Unadjusted gap, *2018)

Разликата в заплащането на жените и мъжете варира значително в ЕС и блока на Европейската асоциация за свободна търговия (ЕАСТ). През 2022 г. той беше над 17 процента в няколко страни.

Естония има най-голяма разлика в заплащането на жените и мъжете - 21,3%, следвана от Австрия (18,4%), Швейцария и Чехия (и двете по 17,9%).

Люксембург (-0,7%) е единствената страна с отрицателна стойност, което означава, че жените печелят малко повече от мъжете.

България се нарежда в средата на тази класация с 13 % в полза на работещите мъже.

Gender pay gap per country (2022)

(%) 4 12.8 22

Source : Eurostat and ONS

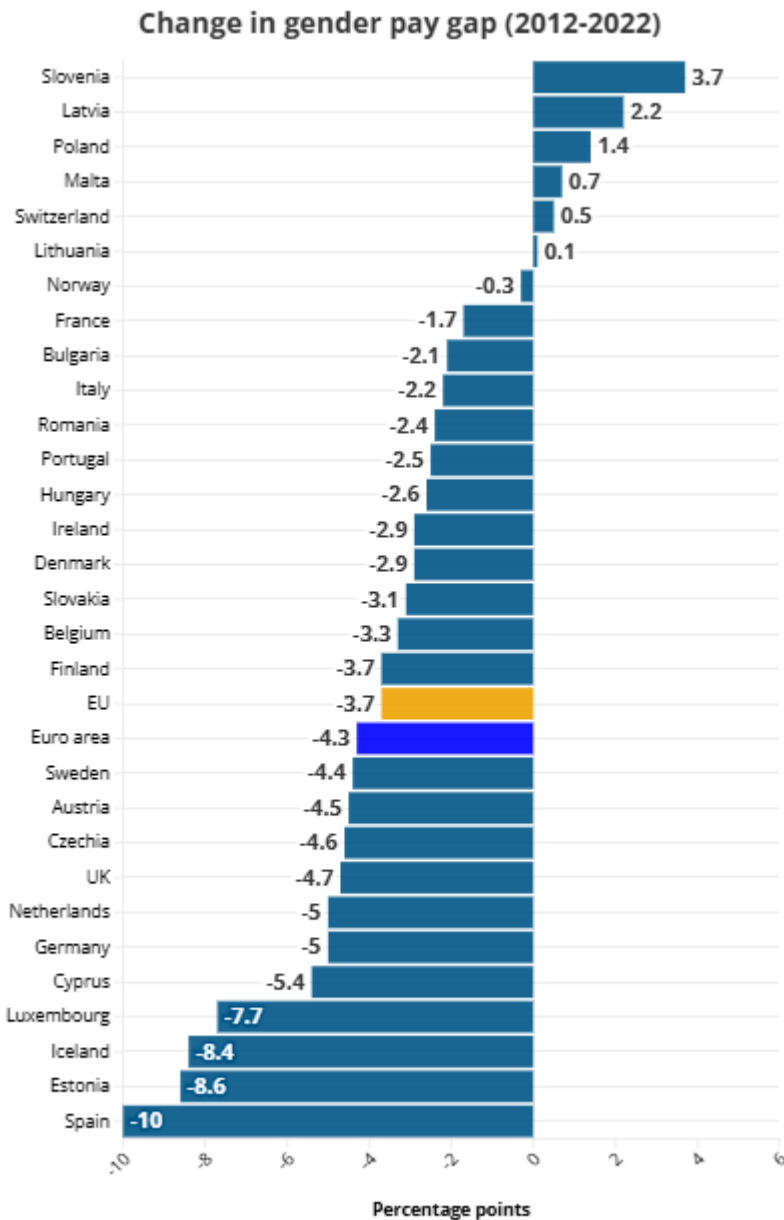

Освен Люксембург, Италия, Румъния и Белгия имат най-ниска разлика в заплащането на жените и мъжете - по-малко от пет процента.

Сред „голямата четворка“ на ЕС Германия (17,7 на сто) и Франция (13,9 на сто) имат по-висока разлика от средната за ЕС.

Намалява ли разликата в заплащането на жените и мъжете в Европа?

Една от целите на Европейската комисия е да намали разликата в заплащането на жените и мъжете в блока. Има ли подобрение в тази посока? Напредъкът е стабилен, но е бавен.

Source: Eurostat - (Unadjusted gap)

Между 2012 г. и 2022 г. разликата в заплащането на жените и мъжете е намаляла с 3,7 процентни пункта (pp) в ЕС, от 16,4% на 12,7%.

Разликата в заплащането се е увеличила в шест държави

В шест държави, а именно Словения, Латвия, Полша, Малта, Швейцария и Литва, разликата в заплащането на жените и мъжете се е увеличила, варирайки от 0,1 до 3,7 процентни пункта.

Значително подобрение в Испания, Естония и Исландия

Испания регистрира най-голямо подобрение в разликата в заплащането на жените и мъжете със спад от 10 процентни пункта през този период,

следвана от Естония (8,6 процентни пункта), Исландия (8,4 процентни пункта) и Люксембург (7,6 процентни пункта).

Германия и Обединеното кралство също отбелязват значителен спад съответно с 5 п.п. и 4,7 п.п.

България се нарежда сред държавите с малък напредък по темата със стопяването на разликата в заплащането между мъжете и жените само с -2,1% за период от 10 години, обхващащ 2012 г. – 2020 г.

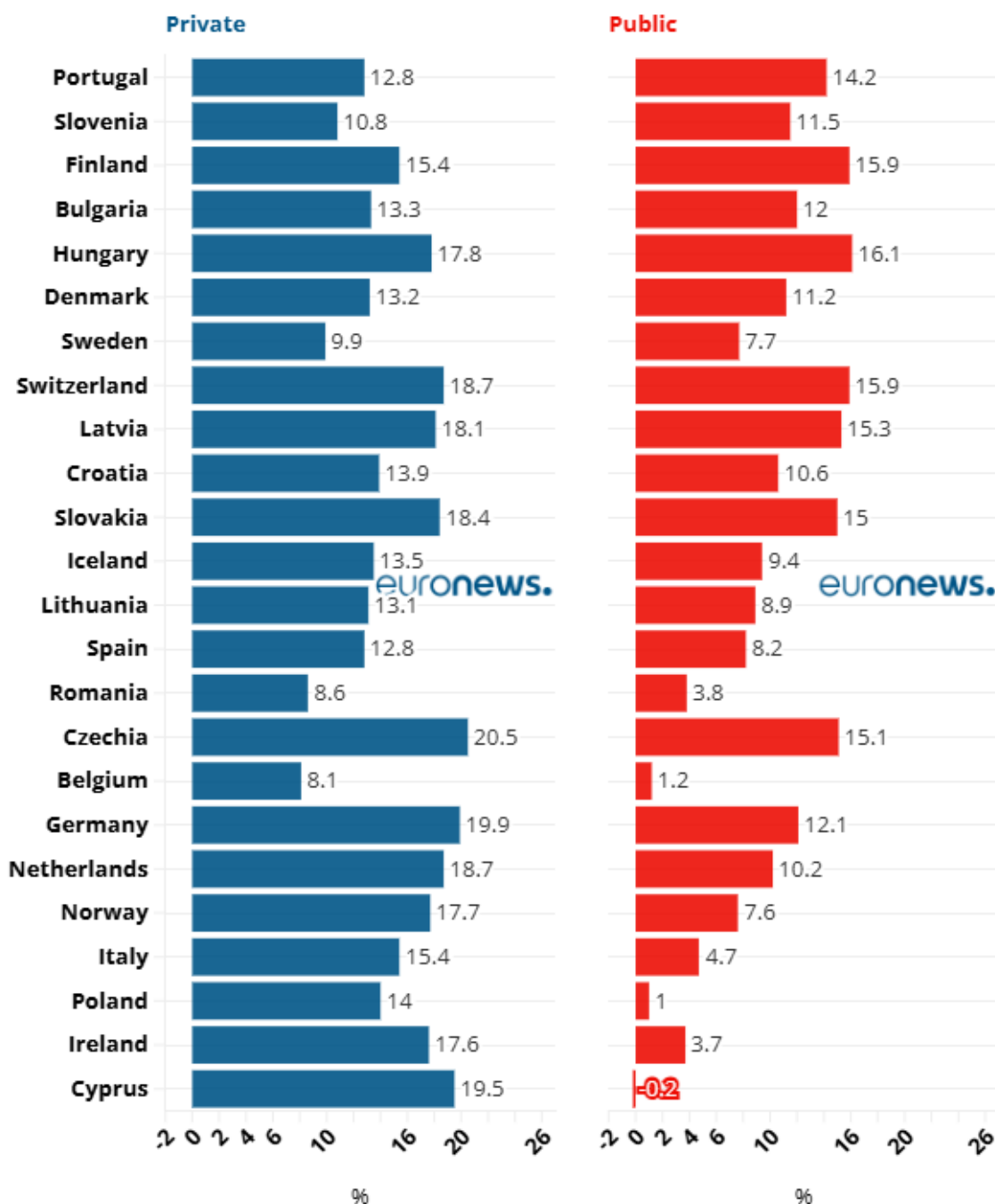
През 2022 г. разликата между половете е била по-висока в частния сектор, отколкото в публичния в 21 от 24 европейски държави.

Според агенцията за данни на ЕС Евростат това може да се дължи на факта, че заплащането в публичния сектор се определя най-вече от прозрачни схеми за заплати, които се прилагат еднакво за мъжете и жените в ЕС.

Разликата в заплащането е по-висока в публичния сектор само в Португалия, Словения и Финландия.

Кипър регистрира (-0,2%) отрицателна разлика в публичния сектор, което показва, че жените са по-добре платени от мъжете.

Gender pay gap by economic control (2022)

Source: Eurostat • (Sorted by difference)

Кипър също регистрира най-високата разлика между публичния и частния сектор от 19,7 пункта.

Тази разлика е над 10 процентни пункта в пет държави, което предполага, че неравенството между половете в заплатите е силно в много страни.

Жените печелят 12,7% по-малко от мъжете в германския частен сектор

Чехия има най-високата разлика в заплащането на жените и мъжете в частния сектор - 20,5%, следвана плътно от Германия (19,9%). Това показва, че жените печелят средно 80 евро на всеки 100 евро, спечелени от мъжете в германския частен сектор.

В България, както в повечето европейски държави, в частния сектор разликата е по-значима над 13 процентни пункта, спрямо държавния, където е 12%.

Защо жените печелят по-малко?

Причините за разликата в заплащането на жените и мъжете не са прости. Това е нещо повече от въпроса за равно заплащане за еднакъв труд.

„Той включва голям брой неравенства, пред които са изправени жените при достъпа до работа, напредък и награди“, подчертава Европейската комисия.

Според Комисията основните причини са:

Секторна сегрегация: Около 24 процента от разликата в заплащането на жените и мъжете е свързана с прекомерното представяне на жените в относително нископлатени сектори, като грижи, здравеопазване и образование.

През 2022 г. 28 на сто от жените в ЕС са работили на непълно работно време в сравнение с 8 на сто от мъжете.

Дискриминация при заплащане: жените печелят по-малко от мъжете за извършване на еднаква работа или работа с еднаква стойност в някои случаи.

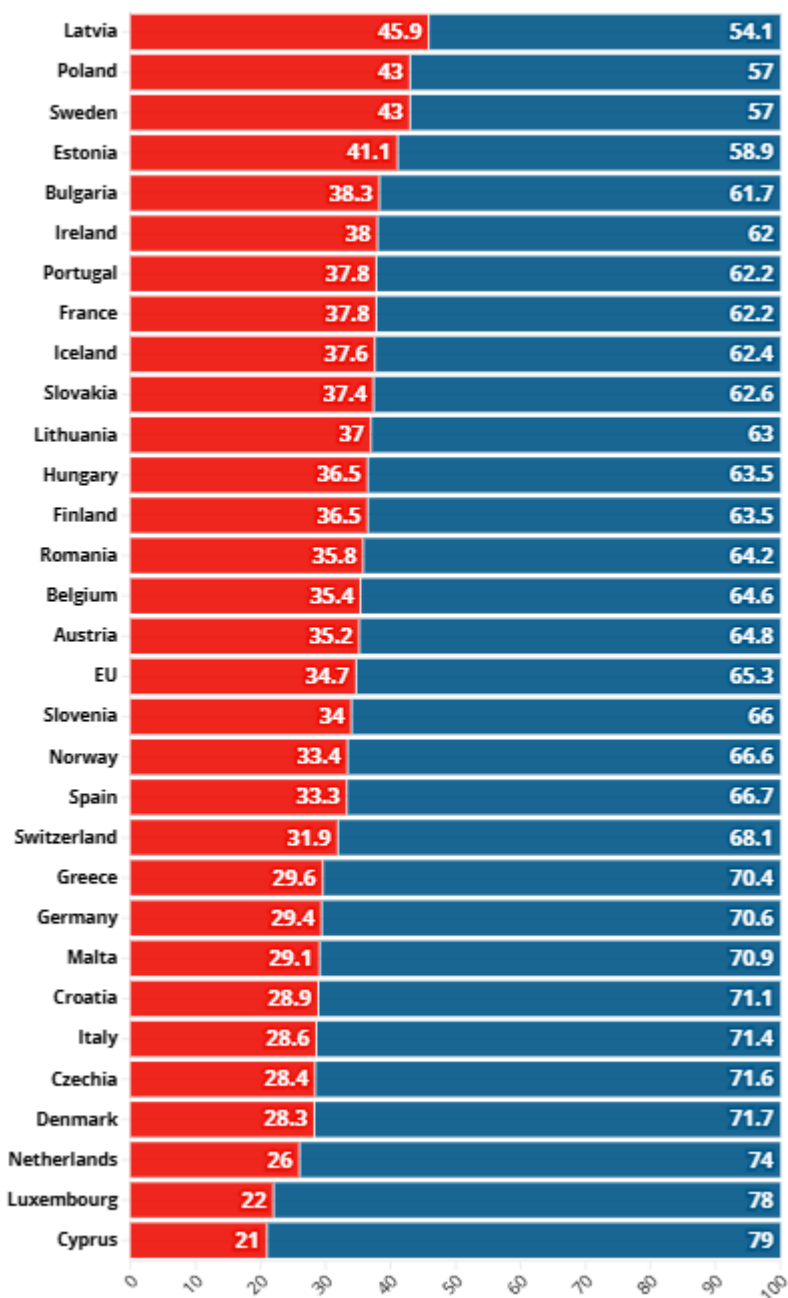
Неравен дял на неплатената работа: жените имат повече работни часове на седмица от мъжете, но прекарват повече часове в неплатена работа, факт, който също може да повлияе на избора им на кариера. Те са много по-склонни да спрат работа, за да се грижат за деца и близки. Това е причината, поради която ЕС насърчава равното споделяне на родителските отпуски.

Стъкленият таван: Позицията в йерархията очевидно влияе върху нивото на заплащане. Например професията с най-големи разлики в почасовите доходи в ЕС са мениджърите: 23% по-ниски доходи за жените, отколкото за мъжете.

Освен че са по-високо платени от жените, мъжете обикновено заемат по-високи позиции от жените. През 2021 г. жените са били едва 35 процента от мениджърите в ЕС.

Women and men in management (% of all managers, 2021)

■ Female ■ Male

Source: Eurostat

Както показва диаграмата по-горе, делът на жените на тази позиция не надхвърля 50 процента в никоя страна от ЕС. Латвия (46 на сто), Полша и Швеция (и двете по 43 на сто) имат най-големи дялове, докато Кипър (21 на сто), Люксембург (22 на сто) и Холандия (26 на сто) записват най-малки пропорции.

Жените са по-образовани, но са по-малко заети

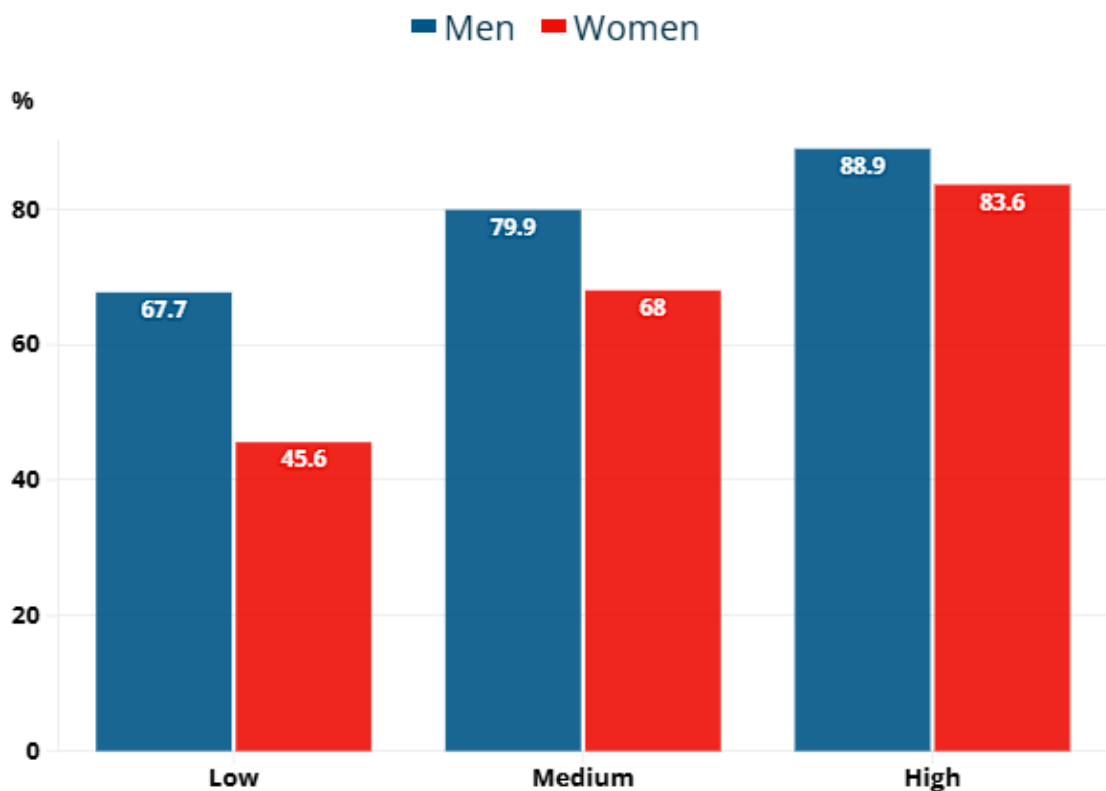
Много фактори все още трябва да бъдат взети под внимание при разбирането на разликата в заплащането между половете.

През 2022 г. жените с висше образование (37,1 на сто), което включва университети, колежи, техническо обучение, в ЕС са очевидно по-високи от мъжете (31,4 на сто).

Делът на жените с висше образование е по-висок от съответния дял на мъжете в почти всички страни от ЕС, с изключение на Германия и Австрия.

България в тази класация за заемното на мениджърски позиции от жени, сме на челните места, а именно на 5-то с над 38% жени на управленски позиции.

Employment rate by sex and education level in the EU (2022)

Source: Eurostat * (ISCED, 25-64 years age)

Коефициентът на заетост на жените (83,6%) обаче е по-нисък от този на мъжете (88,9%) в ЕС. Тези цифри очевидно показват, че жените са по-малко заети, въпреки че са по-образовани.

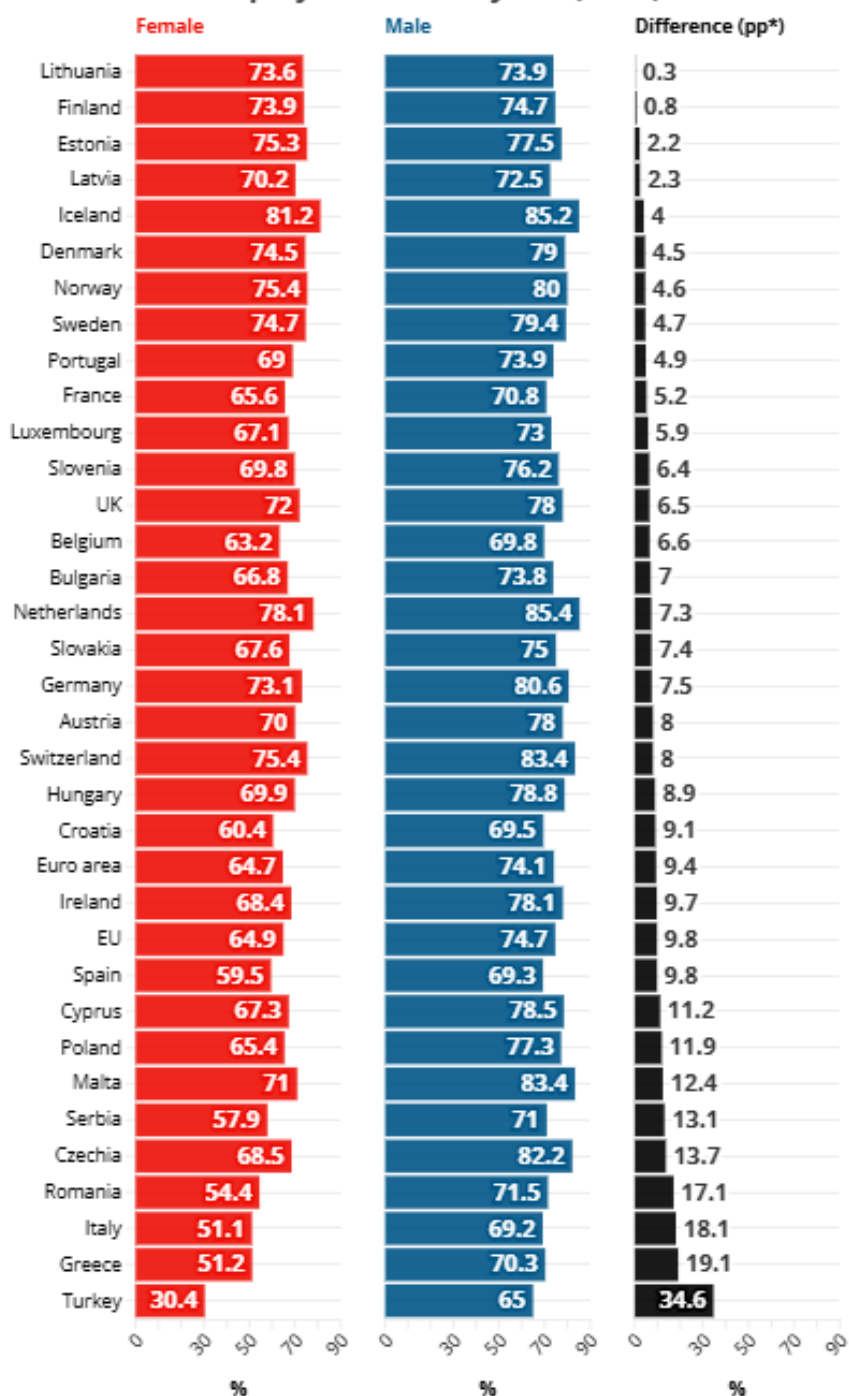
Мъжете са наети повече във всички страни от ЕС

На възраст 15-64 години коефициентът на заетост в ЕС за мъжете е 74,7 процента през 2023 г., надвишавайки този на жените (64,9 процента) с 9,8 процентни пункта.

Коефициентът на заетост на мъжете е по-висок от този на жените във всички страни от ЕС, като варира от 0,3 процентни пункта в Литва до 19,1 процентни пункта в Гърция.

Турция, страна кандидатка, се отличава с 34,6 процентни пункта.

Employment rate by sex (2022)

Source: Eurostat, ONS, TurkStat - (*Percentage points. People aged 15-64 years. Sorted by difference)

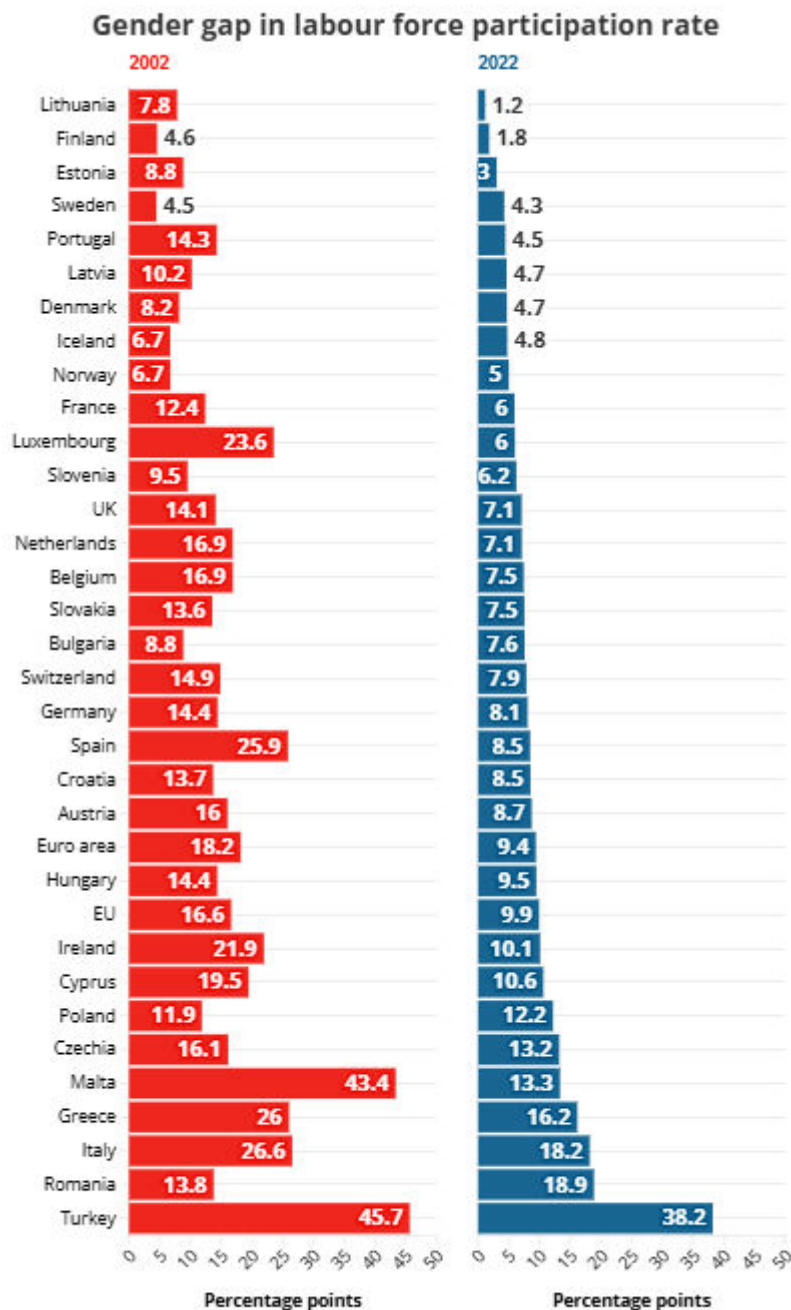
Подобрение в участието на работната сила, но разликата все още е голяма

Процентът на участие на жените в работната сила също е по-нисък от този на мъжете във всички страни от ЕС. През 2022 г. тази разлика е 9,9 процентни пункта в ЕС по данни на ОИСР.

Тази цифра е 16,6 процентни пункта през 2002 г.

Въпреки че почти всички държави, с изключение на Румъния, претърпяха подобрения за намаляване на тази разлика през последните две десетилетия, разликата между половете в процента на участие в работната сила все още е над 10 процентни пункта в осем държави от ЕС, включително Румъния, Италия и Гърция.

България се нарежда в средата на класация по съотношение на заетост на мъже и жени със 7 процентни пункта в полза на мъжете.

Source: OECD • (People aged 15-64 years)

Испания, Малта и Люксембург отбелязват значителни подобрения в намаляването на разликата между половете в участието на работната сила през последните две десетилетия.

Източник:

Euronews - "Разлика в заплащането между половете: Има само една страна в Европа, която плаща на жените повече от мъжете" -

[https://www.euronews.com/next/2024/12/14/gender-pay-gap-in-europe-how-do-countries-compare-on-narrowing-the-divide#:~:text=Gender%20pay%20gap%20\(2022\)&text=Estonia%20had%20the%20highest%20gender,earned%20slightly%20more%20than%20men](https://www.euronews.com/next/2024/12/14/gender-pay-gap-in-europe-how-do-countries-compare-on-narrowing-the-divide#:~:text=Gender%20pay%20gap%20(2022)&text=Estonia%20had%20the%20highest%20gender,earned%20slightly%20more%20than%20men)